

Előfizetési díj:

Egész évre 4 frt
Fél évre 2 frt
Negyed évre 1 frt

Egyes szám ára 20 kr.
(Kapható a kiadó-
hivatalban.)

A lap szellemi részét
illető költségek a
szerkesztőséghez (V.,
Dorottya-utca 13.sz.)
czímzendők

ÉRDEKEINK

Magyarországi borbélyok, fodrászok, paróka-készítők, hajkereskedők és illatszereszek szakközlönye

A budapesti borbély, fodrász és parókakészítő ipartestület, a budapesti borbély és fodrász betegsegélyző és temetkezési egyesület s a budapesti fodrászsegédek betegsegélyző pénztárának hivatalos közlönye

Laptulajdonos
és felelős szerkesztő:
BREITFELD ALAJOS

Szerkesztőség:
V., Dorottya-utca 13.

Kiadó-hivatal:
V. Dorottya-utca 13.

Hirdetéseket felvesz
a K i a d ó h i v a t a l,
Hanssenstein és Vogler
(Jaulusz és Társa) V.,
Dorottya-utca 12 és
Eckstein Bernát, V.,
Füredi-utca 4.

Megjelenik minden hó 1-én és 15-én

Az ipartestületek.

V.

A segélyezés ügye.

I.

Mindenki tudomással bír arról, hogy egy szakbeli betegsegélyző és temetkezési egyesület Budapesten fennáll, mely 50—60 tagot számlál és a tagoknak e csekély száma mellett 5000 frtnál nagyobb vagyonnal rendelkezik. Ohajtandó volna tehát ezen együletet arra bírni, hogy alaptökéjével olvadjon be a segélyalapba, de természetesen azzal a kiváltsággal, hogy ennek tagjai mindazon javadalmakat élvezzék, mit eddig egyletüktől nyertek s csak az átmeneti idő lefolyása után lépjenek a testület többi tagjai egyenlő jogokba; addig is azonban ezek csak rendkívüli segélyekre tarthatnak igényt.

Ennek a megfelelő tervezete volna a következő: A budapesti borbély-fodrász és parókakészítő ipartestület évi járulékait 4 frtről 8 frtra emeli fel, úgy hogy minden tag után 4 frt a segélyalap pénztárába folyt; ez lenne tehát a segélyalap rendes és fő évi bevétele.

A segélyalap bevételi rovata lesz a következő:

1. Tagsági díjak évi 4 frtjával 350 tag után	1,400 frt
2. A testületi pénztár tiszta maradványa eddigi tapasztalatok után	350 „
3. Multságok rendezése a betegsegélyző egyesület által eddig is elért eredményei után (a mi egyesült erővel még előnyösebbé válhatik)	209 „

Összesen 1,959 frt

- Adakozások, tiszteletbeli tagok részéről és egyéb ajándékok, hagyományok és szubvenziók.
- Netaláni beiratási díjak azon tagok részéről, a kik mint testületi tagok azonnal rendes segélyekben részesülni óhajtanának — az ilyen beiratási díj 20 forintban volna megállapítandó.

Ezen bevételi tervezet csak 5 évi átmeneti idő alapján számítva és a beolvadó betegsegélyző egyesület tagjainak befizetését leszámítva (mert ezek rendes betegsegélyt élveznek, de ezért 5000 frtos tőkével olvadnak be) a tőke utáni kamatokat pedig a rendkívüli segélyezésekre fordítva — lesz öt év múlva, évenként 1750 frtot véve, legalább is befizetett tőke 8,750 frt hozzá a betegsegélyző egyesület jelenleg létező tőkéje 5,000 „ és a már meglevő segélyalap tőkéje 600 „

Tehát összesen 14,350 frt.

Itt megjegyzendő, hogy a 4. és 5. pont után várandó bevételek, miután ezek bizonytalanok, a főösszegbe fölvéve nincsenek.

Ilyen tőke meglevén, azt hiszem meg lehet kezdeni a rendes segélyezés jótéteményét, melyet azután bizonyára folytatni lehet a beteg, elszegényedett, vagy munkaképtelen tagtársak javára és anélkül, hogy a segélyalap felvirágzásának útját állanók, vagy annak folytonos gyarapítását meggátolnók; annál is inkább, mert a segélyalapnak az orvos évi fizetésén kívül alig van kiadása. Hisz ugyanazon pénztárnok kezeli, a ki a testületi pénztárt kezeli, ugyanazon pénzbeszedő szedi be a járandóságokat, a ki a testületét szedi és ugyanazon időben, sőt ugyanazon nyugta átnyújtásával eszközli azt, stb. stb.

II.

Ha azonban a betegsegélyző egyesülettel való fuzió lehetetlen volna, akkor a segélyalap létesítését a következőképpen ajánlom: Az ipartestület évi járulékait 6 frtra emelné fel, abból két forint minden tag után a segélyalap pénztárába folyt; ezen tervezet tisztán csak tőkegyűjtés czéljából volna megvalósítható, úgy, hogy 10 év elmúltával, évenként és pedig tagsági díj 350 tag után számítva 700 frt, a testület évi tiszta maradéka 300 „

Összesen 1.000 frt,

mondjuk csak 8—9000 frtnyi tőke gyűlné össze. Ezen terv megvalósítása természetesen csak másodsorban volna ajánlható, de ha az elsővel hajótörést szenvednénk, ezzel legalább azt mutatjuk, hogy a szaktársak sorsán valamit lendíteni akartunk és hogy a végsikerben hiszünk; minden kezdet nehéz, de kitartással a legnagyobb akadályokat is legyőzhetjük, holott a semmittevésnek csak „semmi“ lehet az eredménye . . .

A javaslatba hozott átmeneti idő elfogadása okvetlen szükséges, sőt életkérdés a leendő intézményre, mert azon statisztikai adatok, melyeket, mint a leghitelesebb forrásból eredőknek és a mi viszonyainkra leginkább alkalmazhatóknak az általános munkás egyesület egyik évi kimutatásából vettem, arra tanítanak, hogy oly intézmény kebelében, a hol fiatal, öreg, egészséges és beteg ember tagnak tekintetik, az általános segélyezés csak úgy léphet azonnal életbe, ha a tagsági díjak annak megfelelő magasságában szedetnek be. Az általános munkás egyesületben ugyanis, a hol heti járulékok szedetnek és három osztályba vannak a tagok osztva, a legalacsonyabb fokozatot véve alapul a heti járulékok évi járulékokra átszámítva, 6 frt 20 kr. befizetés mellett 2 frt 40 kr. heti betegsegélyben részesülnek; a munkaképtelenek, vagy aggok segélyezésénél pedig 2 frt 60 kr. évi befizetés mellett heti 1 frt 50 krnyi segélyre tarthatnak igényt. Ezen kulescal számítva, ha 5 frtos heti betegsegélyt és 3 frtos heti aggsegélyezést akarunk adni hetenkint 32 krt vagyis 16 frt 64 krajczárt, mint évi járulékot kellene minden egyes tagnak befizetni. Itt azonban meg kell jegyezni, hogy a munkás egyesület a fentnevezett befizetések mellett 45 frt halottjárulékot, gyógyszer, orvost, sebészeti kötőszereket, betegszállítási költségeket, fürdőt és ásványvizet is ad; továbbá, hogy az elaggot tagok fizetési kötelezettségeik megszűnnek, a mint munkaképtelenségük ki van mutatva. De megjegyzendő az is, hogy az általános munkás egyesület azon évben 32,115 tagot számlált, melyek után heti járulékok fejében 224,716 frt 75 krt vett be, betegsegély fejében pedig 133,203 frt 43 krt fizetett ki. Úgy hogy e magas befizetéseknek is több mint a fele csak tisztán betegsegélyekre adatott ki.

Ezen tervezetek valamelyikének életbeléptetése után nem várok ugyan esodadolgokat, tudom, hogy mindenkit boldoggá tenni nem lehet. Bukottja van, mint tudjuk, minden társadalmi osztálynak, olyanok, kik fiatal korukban gondtalanság folytán és mert a társadalom őket gyámolítani elmulasztotta; sok esetben pedig önhibájukon kívül is — koldusbotra jutnak. De az öt, vagy tíz év elteltével bizonyára azon helyzetben leszünk, hogy szakmánk elbukottjainak egy falat kenyert fogunk nyújthatni és így komor életestétjét legalább mint az elalvó mécsét, új életre hozhatjuk.

Joszt Péter.

A fodrászipar iskolája.

Írta: Kalamenovits Géza.

6. lecke. Fésülések.

(Folytatás.)

Azelőtt, már t. i. 1872 előtt, a borbélyipar képviselte a borotváláson kívül az összes vérmunkákat, nevezetesen: a foghuzást, érvágást, köpölözést, piöczázást stb.; ma a borotválás és tyukszemvágásra szorítkozik csak. Ellenben a fodrászipar, mint keresetforrás, annyiféle árnyalattal van képviselve, hogy opportunitás szempontjából is át kellene engedni a tért teljesen, már erkölcsi reputációjánál fogva is. No de ismerve a mai viszonyokat, erre kilátás éppen nincs; ez tehát még a jövő zenéje.

Hogy pedig a fodrászipar keretébe illesztettem jelen cikkemet, azért tettem, mert én az egész ipart csak két csoportba sorozom, úri és női kiszolgálásra, így került a borotválás ide.

Eredetét és keletkezése idejét pontosan meghatározni lehetetlen. Nézetem szerint, ez a mesterség — mint számos más — ős magyar eredetű s minden jel arra mutat, hogy őseink, midőn Európába bevándoroltak, ez ipar ismeretét már magukkal hozták. Nagyon merész feltevésnek már azért sem mondható, mert ha valamely nyugati államban keletkezett volna, úgy azon állam iratai bizonyára megemlékeznek róla. De ez iparág keletkezésére nézve egyetlen állam irattárában sincsenek adatok (igaz, hogy nálunk sem), de a mi a fő, eddig nem akadt egyetlen nemzet sem, mely reá tulajdonjogot formálna. Ellenben a magyar földrajzban akárhány ősrégi helység neve emlékeztet rá, mely arra enged következtetni, hogy alapításuk idején vonatkozás tétetik ezen mesterségre. Az országos levéltárban több ősi nemesi családról találunk feljegyzéseket, melyek némelyike — ha ugyan ez iratoknak hinni lehet — még Árpáddal jött be Magyarországra s a XIV. században nyerték nemesi oklevelüket, vagy nemességük megerősítését. Találunk közöttük Borbély, Borotva és Beretvás családokat s alig hiszem, hogy a véletlen játéka lenne csak, hogy egy később felkapott, hozzá a külföldről importált mesterséget, valamely ősrégi nemes család nevével neveztek volna el; míg ellenben az már gyakoribb eset és inkább valószínű, hogy midőn az emberek családi, illetve vezetéknevek felvételére szorítottak, az illetők valamely — okvetlen már akkor létező — mesterségről vették elnevezésüket s az akkori magyarok patriotizmusáról feltételezhető, hogy nem valamely külföldről importált mesterség után választották neveiket; s éppen nem lehetetlen az, hogy a köznépj ajkain elterjedt, s valamely csüfnév alakjában reá és családjára ragdt nevet utóbb akceptált. Meglehet, hogy a ki az első Borbély, Borotva és Beretvás nevet viselte, tényleg borbély volt. Különböznék ez a népek genealógiájában egyformán tapasztalható mindenütt; miért legyen épp a magyar kivétel? Alkalmilag én e témát e lapok hasábjain még szová teendém, midőn is gondos kutatások után tapasztalataim nagy körülménységgel előadandom. Mindezekből csak azt akartam bebizonyítani, hogy a szoros értelemben vett borbélyipar ős magyar eredetű s a magyar heraldikában előforduló és annyira találó nevek komolyan szólnak e mesterség ősmagyar eredete mellett.

Itt kell visszatérnem fenti ígéretemhez. Én sohasem zárkoztam el az igazság elől, éppen ezért, ha mi ezen mesterség ősi magyar jellegét meg akarnók tartani, csakis e szempontból, mint nemzeti vívmányt én volnék az első, a ki propagandát csinálnék az eszmének, de csak az esetben, ha az egész ipart róla neveznök el kizárólag, miáltal természetesen ez ipar ősmagyar jellegét minden kétséget kizárólag biztosítanánk. Azonban, ha ez a törekvés netán hajótörést szenvedne, akkor legyen gondunk arra, hogy úgy ez, mint a parókakészítő név a czimből mielőbb és végleg eltávolíttassék. Különböznék eltekintve ettől, ez korántsem képezhetne elég okot arra, hogy az egész ipart róla nevezzük el; azért, mert ősi jellegéből ma már teljesen ki van forgatva s inkább ez szorul a fodrászipar támogatására, mint megfordítva.

Keletkezése idejét még bajosabb meghatározni. Tény az, hogy nagyon régi keletű, legalább nálunk magyaroknál. De az is bizonyos, hogy eleinte nem nagyon lelkesedtek érte s csak később vett nagyobb lendületet. A XVI. században kezdtek világszerte felkarolni és ez időtől fogva folyvást dominál. Némely szakál speciális jellegét épp a borotválás adja

meg. Így a császár-szakál az állon és nyakon ki lesz borotválva, miáltal a szakált két egyenlő részre osztja. Ezen szakálnak jellemző tulajdonsága, hogy az ajakon a légy le lesz borotválva. A Napoleon-szakál szintén a borotválás által nyeri sajátosságát, a mennyiben az ajakon és állon a szakál megmarad, ellenben az arczról és nyakról a szakál leborotváltatik. Nemkülönböznék a különleges jelleggel bíró Kossuth-szakálnak is a borotválás adja meg a különleges jellegét; miután az arczon és nyakon a szakál megmarad, az ajakon és állon le lesz borotválva.

A borotválás mint ilyen nem tudomány, csak gyakorlati ügyesség. Az egész művészet csak abban áll, hogy a borotvát az arczbőr mentén végig vezetjük; ehhez pedig absolute nem kell tudomány.

A borotválásnak egy különös neve a régi zsidóknál divott, mely ugyan nem annyira borotválás, mint inkább koppasztás volt. Valami „Aurum“-féle mérgegfolyadékkal az egész arczot bekenték, mely a szakált gyökereiben ette ki, minekutána a szakált bármiféle tompa eszközzel is le lehetett kaparni. Ez azonban a bőrre ártalmas volt s egyik utókövetkezménye volt, hogy a bőr idővel mint a „gummi“ nyulékonygyá lett. Ma hírből ismerjük csak, hiszen nagyon kevesen használhatják már.

A borotválás, daczára régi eredetének s daczára annak, hogy ma már egy úgyszólván teljesen kifejtett része ezen társiparnak, mint a fodrászipar minden ága, rendszeren nem alapszik; legalább nálunk Magyarországon nem. Megannyian értünk hozzá, nagy előszeretettel őrizzük, mert muszáj; mert e nélkül a fodrászipar egyáltalán nem létezhet. Kiegészítő része neki, mint az épületnek az oszlop; minden oszlopra szükség van technikai konstrukciójánál fogva. Ez a rendszertelenség az oka annak, hogy ma még a legegyszerűbb kérdések is eldöntetlenek, sőt még csak meg sem kísérelték eddig e kérdések felvetését; mintha bizony mindannyian tisztában volnának ezen iparág minden csinját-binját illetőleg. A kérdések egész sorozata vár még megoldást, s egy szakembernek évekre szóló munka volna ezeket rendszerbe fűzni, egy egységes iskola alapján. Csakhogy vajjon akad-e közöttünk egyetlen egy is, a ki a kellő kvalifikációval fegyverkezve, egy ily óriási munka megoldására vállalkoznék, ezen mostoha körülmények közt?

Én a kérdések egyikére sem terjeszkedem ki jelen cikk-sorozatomban, csupán az üzleti sajátosságokra és kedvezményekre volnának némi megjegyzéseim. Ilyenek az ecsettel való szappanozás és a leborotvált szappanhab elhelyezése.

Elsőre nézve ki kell jelentenem, hogy én az ecsettel való szappanozást elvetendőnek tartom és fölébe helyezem a pusztá kézzel való szappanozást. Még pedig két oknál fogva. Egészségi és praktikai szempontból. Egészségi szempontból tény az, hogy a pusztá kézzel való szappanozásnál a tisztaságra sokkal inkább lehet ügyelni, mint az ecsettel való szappanozásnál; mert, míg előbbinél a kezét, szappant és tálat szappanozás után mindig le lehet mosni, addig az utóbbinál ez mégsem lehetséges idő- és szappanpazarlás miatt. Praktikai szempontból pedig elvetendőnek tartom azért, mert a szakáll általa meg nem puhul, az arczbőr el nem zsibbad. Már pedig ez a kettő lényeges a borotválásban; a mennyiben ha az arczbőr elzsibbad, érzéketlenebbé lesz és a kezelést szerfelett megkönnyíti.

(Folytatása következik.)

A hivatottak.

Fogel Máttyás szaktárs úr direkt felszólítására én is indítottva érzem magamat a véleményük nyilvánítók közzé lépni, annál is inkább, mert Fogel úr augusztus 7-én kelt cikkének utolsó soraival a dolce far niente-ből — melyet nyáron a fővárosban élvezhetünk — felzavart, még pedig azon passzusával „közös érdekeinkért nagyon keveset tesznek azok, kik hivatva volnának tenni.“ Nem mintha találva érezném magamat, annyira elbizakodott nem vagyok, hogy azok közzé számítanám magamat, de annyira hivatottnak érzem, hogy alkalom adtakor iparunk esetleges mozgásaiba szóval és tettel s lelkiismeretesen mondhatom legnagyobb igyekezettel közreműködjem; a többek közt a „Fodrász-kör“ alakítása, de itt a szaktársak a tagdíjlefizetéssel minden kötelességüknek vétek eleget tenni; segéd-szakiskolát alakítottam, beiratkozott 54 segéd, a vizsgánál már csak 15-en jelentkeztek; egy szakkiallítás

LEVELEZÉS.

Kaposvár, 1893. augusztus 27.

Tekintetes szerkesztő úr!

tervét kidolgoztam és az azon czélből behívott összülésre három (!) helybeli és két vidéki szaktárs jelentkezett, és hogy tervem életrevaló volt, bizonyította Gelléri Mór úr helyeslése — ki pedig szaktekintély ezen a téren — és bizonyította az, hogy a bécsi szaktársak két évre rá ezen tervezet szerint rendezték kiállításukat; most az előljároságba való beválasztásból kibuktam, mert programomban a segéd-szakiskola égő szükségére utaltam. Egy mozgalmat indítottunk most saját érdekünkben, mely főkép a külvárosiakra létkérdés. Az első meghívóra 9-en (!), a másodikra vagy 35-en jöttek a 450-ból. Tehát t. kollega úr, nem azért nem történik semmi, hanem mert — t. i. a kollegáink roppant közönyösek a közös érdekek iránt; mindegyik csak saját magával törődik és azon törődik, hogy árthat, hogy gyűrheti le ellenfelét, mert annak nézi szaktársát, ha fennszóval kollégának is nevezi. Hiába, ezen már egynehány ideális érzelmű szaktárs nem változtat, mert a mai korszak fő jellemvonása az önzés!

Fogel úr cikkének többire nézve én is csak Ben Akibával felelhetek „Ist Alles schon dagewesen“, mert hiszen minden szaktárs, a ki iparát tanulta és a kellő műveltséggel bír, Fogel úr utasítása szerint az már előbb is úgy cselekedett.

Elismerem ugyan, hogy egy megjegyzéssel némileg kivált a már számtalanszor megvitatott eszmékről és az a borra való. Ez szerintem azon baj, mely iparunk erkölcsi tekintélyét mint a filloxera a szőlőtökét a gyökereinél megtámadja, már az inast haszonlesővé teszi és az annyira beleéli magát e munkába, hogy még akkor is, ha önálló, könyöradományokat vulgo borraival elfogad. Azzal nem akarom érteni, hogy azon vendégtől, ki az illetőt mint mestert nem ismeri, azt tőle elfogadja — de van olyan is, — hanem ha a vendég a végzett munka utáni tartozását kérdi, a legtöbb esetben a felelet „tetszés szerint“. Ezzel a mester úgy lealázza magát mint a segéd a borraival elfogadásával, mert mindkettőnek az irányja, célja egy, pizkos haszonlesés. Itt, kollega urak volna a tér, hol közös egyetértéssel, férfias, önértetes jellemű erélyvel iparunkat azon rákfenétől megszabadíthatnánk, hogy a végzett munkáért ennyi a megszabott díj; összeállhatnának minden városban — nagyobb városokban kerületenkint — és megállapíthatnának olyan díjakat, melyekből tisztességesen megélhetnének és a melyekből segédjeiknek oly fizetést adhatnának mint a kereskedősegédeknek van és tiltsák be a borraival; akkor azután elérhetjük azon fokot, hogy úgy lennénk becsülve mint elődeink, mikor még fodrászok és sebészek voltak. Különbö szándékom, ha hivatottabb egyénre nem találok, az országos értekezleten magam ezen ügynek tárgyalását indítványozni.

A szaktárs, mint a segéd urak most egymást túllícizálják, azt pndítve, hogy kell a segédnek lennie, illetve hogy legyen annak az üzletben való magaviselete. Könnyű azt papíroson fejtegetni, de meghölkkenve be kell vallanunk, mily csekély aránylag azon ideálisan jellemzett segédek száma, és abból még valamit elfelejtettek — úgy jártak mint a hajdani római törvényalkotók, kik a római jogból a szülőgyilkos büntetését kifelejtették, azaz azt hitték, hogy ilyesmi elő sem fordulhat — és az szerintem, hogy ne csak jó munkás, hanem lelkiismeretes, megbízható ember is legyen. Hisz az magától értetődik, hogy az is legyen, ugy-e? Es 14 évi önállóságom alatt mégis azon sajnos tapasztalatra jutottam, hogy a sok jó segéd közt alig volt egy-kettő, kik mellett azon nyugodt érzéssel távoztam az üzletemből, hogy akár ott vagyok, akár nem, az érdekem, az üzleti tekintélyem úgy van képviselve, mintha magam ott volnék, szóval: ki az enyémet úgy fentartja, mint a magát tartaná. Hja! ilyen embereket már Diogenes is kereshetett a lámpával.

T. Prager szaktársam indítványára csak azon megjegyzésem van, hogy ő Kaposvárról nézheti a világot és miután sokan vannak, kik nem onnan nézik, hát bizony nagyon sokan lehetnek, kik fejüket bölintették; azért felebaráti szeretet tekintetéből kérem Prager urat, ereszzen világnak még egy pár ilyen jó eszméket, hogy azok, kik netán még mindig a fejüket csóválják, megállna az eszük és akkor ismét a rendes kerékvágásba jönnének, mert — fájdalom — sok tinta, sok nyomdafesték fogy, sok jó tanács elvész a pusztában, de hát azért — mégis mind úgy marad mint volt.

Tisztelettel

Réthly Árpád.

Legnagyobb erkölcsi elégtételül szolgál nekem azon tény, hogy b. lapjának 10. számában megjelent cikkem, mely segédekkel szemben egy új fizetési reformot tartalmaz, kartársaink közül ötöt indított arra, hogy cikkemre reflektáljanak. Arra el voltam készülve, miszerint a megpendített eszme nem fog azonnal általános helyesléssel találkozni, mert az a bármi téren behozandó újításnak a sorsa, hogy csak idő multával tud magának barátokat szerezni és tért hódítani, mely győzödésemnek vonatkozott cikkemben kifejezést is adtam, de az általam megpendített újítás ellen felhozott ellenzetek nem oly természetűek, hogy eszmém keresztülvihetlensége be lenne bizonyítva.

Nézzük meg sorrendben a felszólaló urak által felhozott ellenérveket, talán sikerül a felszólaló urakat ellenvetéseik alaptalanságáról meggyőznöm.

Legelső sorban Fogel Mátyás úr szólal meg. Az első pontban indítványom ellen azt hozza fel, miszerint miként fogom a munkafelosztás nehézségeit elosztatni, ha esetleg egy segédre egy vendég kerül, kit csak borotválni, és egy másikra egy olyan, kinek haját is kell nyírni, a mi legkevesebb még egyszer annyi időt vesz igénybe, és mégis egyformán díjaztatnak meg. Ezen kérdés első látszatra igazolt, de ha tekintetbe vesszük, hogy a szigorú sorrend betartásánál az felváltva mindegyik segédet érheti, tehát ebbe bele kell nyugodni, hát mit tehet az üzlettulajdonos, ha vannak napok, a midőn csupán oly vendégek fordulnak meg, kiket csak éppen borotválni kell és még a napi kiadások sem fedeztetnek? Azzal kell vigasztalódni, hogy ilyen esetek csak ritkán fordulnak elő. Tehát ezen esetekre nézve külön könyvelőre nincs szükség. A mi pedig azon ellenvetését illeti, hogy azon iparágaknál, hol a segédek darabszámra dolgoznak, csak akkor dolgoznak, mikor nekik tetszik, tehát, mint mondja, jól nézünk ki, ha nálunk is ezen szokás lábra kapna, engedje meg t. Fogel úr, ilyen eshetőség a mi szakmánknál főleg ki van zárva; mert a dolog természetében fekszik, hogy az a darabmunka, melynek elkészítése a segédre bízatik, okvetetlen szükséges, hogy el kell készülnie, az illető segédnek azt el is kell készítenie, annyival inkább a mi szakmánknál, midőn a vendég kiszolgáltatását sürgeti. Tehát ezen ellenvetése is tárgytalan. A mi pedig a féltett főnöki tekintélyt illeti, no t. Fogel úr, azt soha se féltse, mert noha előző cikkemben úgy fejeztem ki magamat, hogy indítványom elfogadása esetén a segéd némileg tulajdonostársul fog tekintetni, ez egyrésztől a segédek öntudatára erkölcsileg jól fog hatni, másrésztől a főnök tekintélye — mint ilyen — esorbitatlanul fenmarad, mert utóvégre a földolgot, a fizetést, a főnök teljesíti, és ez adja meg a segédnek az alkalmat arra, hogy mint tisztességes ember megélhessen, tehát ezen aggálya is eloszlik. Végül a mit az eddig divatban lévő borraivalokról említ, hogy ezen csunya divat az általános reputáció érdekében mielőbb kiirtandó, ezzel teljes szívből erket egyet t. kartárs úr, igen helyesen mondja, hogy ez a csunya bevett szokás iparunk testén egy általános rágódó féreg, melynek kiirtása már elodázhatatlanná vált, épp ezen szempontból is lehetetlen, hogy Fogel úrral együtt minden elfogulatlanul gondolkodó kartárs úr be ne lássa az első pillanatra, miként az az általam ajánlott fizetési módszer önként kiszorítandja lassan-lassan a szóban lévő kártékony szokást, a mennyiben a midőn általánosan tudva lesz, hogy a segédek fejénkint díjaztatnak, akkor magától megszűnik ezen nem magyar szokás.

Nagy Lajos úr Brassóból a sorrendben a második felszólaló, szakmánknál korszak alkotásra hivatott indítványomat gunyos megjegyzései által egészen nevétségessé akarja tenni; engedje meg, ez nem a módja annak, midőn fontos és komoly tárgyról értekezünk; ha önnek indítványom, nem tudom mi okból, nem tetszik, ám legyen; arra el voltam készülve, miszerint az általam pendített újításnak — mint minden újításnak — lesznek ellenesei, de azt csak komoly hangon illik kifejezni. Ha valaki önnek húsz évvel ezelőtt azt mondotta volna, hogy lehet majd nem tudom hány kilométernyi távolságból érthetően beszélgetni, ön bizonyosan jót nevetett volna azon, pedig hát lehet, így áll az én indítványommal is. A semmit vagy csak fölületesen gondolkodók minden újítást ki-gunyolnak, míg a történetek véleményük helytelenségéről győ-

zódtek meg őket; így jár majd az én eszmével is, mert előbb-utóbb kell hogy minden érdekeltnek be kell látnia, hogy ezen az úton lendíthetünk iparunkon erkölcsileg és anyagilag. Továbbá, t. Nagy Lajos barátom, az ön matematikai felállítása nem helyes, a mennyiben ön csak a hétköznapokat veszi számításának alapjául, mely oda lyukad ki, hogy egy alárendeltebb üzletnél, a hol csak 30—35 vendég fordul meg, tehát két segédre számítva csak 87 kr. esik egy napra és kérdezi, hogy képzelhető-e, miszerint hogy élhet meg valaki ennyiből egy nap? De ön a szombatot, vasárnapot és a többi ünnepnapokat — nem tudom feledékenységből vagy szándékosan — számításaiból kihagyja, a midőn tudvalevőleg kétszer, de háromszor annyi dolga, következésképp ugyanannyiszor több keresete is van a segédnek, mert az az üzlettulajdonos, hol nem fordul meg, mint ön mondja, naponta több mint 30—35 vendég átlag, az nem tart két segédet, tehát vagy-vagy, más szóval, ha csakugyan nem fordul több mint 30—35 vendég, akkor rendszeren csak egy segéd van, ha pedig, tekintettel az ünnepnapokra, két segéd van alkalmazva, akkor szintén több jövedelem jut minden segédre, ne fájjon tehát önnök sohasem a más feje, hogy nem fog tisztességesen egy segéd megélhetni, ne felejtse el továbbá, hogy az alárendeltebb üzletekben most is a segédnek kevesebb fizetése van, mint az elsőrendűekben, az arány mindig megmarad, de előreláthatólag javulni fog, csak nem kell türelmetlenkedni. Minden átmeneti korszak nehézségekkel jár, azt is tekintetbe kell még venni, hogy az ön által is bizonyosan gyűlölt csunya borralalószokás, mely egyhangúlag elítéltetik, sem mulik el egyszerre és rögtön, tehát egyelőre — míg a viszonyok rendbe jönnek — van még kilátás egy kis mellékjövedelemre is. A mi azon aggályát illeti, hogy az újonnan belépett segéd, kikez a vendégek még nincsenek szokva, hogyan fog az, míg meg nem ismerik, megélhetni, ez a viszony most is fennáll, hogy az újon belépett segéd nem részesül annyi mellékkeresetben mint az ismert, de ez csak rövid időig tart.

Hogy ön indítványom hosszabb vagy rövidebb idő alatti életbeléptetését még megálmodni sem meri, az épp oly kevésbé mérvadó, mint ön húsz évvel ezelőtt a telefontelepholennak mondta volna, és mégis meglett, aludják csak békével, ha nem álmodik is semmiről sem.

Harmad sorban Fridvalszky Rezső segéd úr veszi bonczkés alá indítványomat. Négy különböző okból nem találja azt helyesnek, és pedig először azért, hogy a gyakori pénzkapás takarékosági szempontból a segédekre nem volna jó befolyással, minthogy ez által nagyobb költsékesre csábíthatnának. Ezen ok elesik magától, mert nem szentírás az, hogy a segéd a napi keresményét azonnal kivegye, ezentúl is csak úgy volna, mint volt eddig, hogy a takarékos ember összegyűjti és megtakarítja keresményét, és a költségei szerető eddig is elköltötte azt, a mit keresett és az mindig is úgy lesz. A második ok az, hogy a kiszolgált vendégek számának nyilvántartása a főnökök részéről igen fáradságos volna, a pontos nyilvántartás igen egyszerűvé válik az által, ha a főnök minden papírüzletben e célra szolgáló fizetőtömböt (Blockot) tart, melyben két egyenlő számmal jelzett lapocskák vannak, minden kiszolgált, vagy ha úgy tetszik, minden öt vagy tíz vendég után kap a segéd egy lapot, a második szám a főnök-nél marad és este az elszámolás igen egyszerű dolog, a keresményt azért nem kell azonnal kivenni, hanem a segédnek egy arra a célra szolgáló könyvben javára iratják, ebből áll az egész eljárás. A mi az ön által említett furcsa állapotot illeti, ha t. i. a segéd némileg tulajdonos-társnak tekintetnek, legyen egészen nyugodt, a mennyiben mint cikkemben fűnt már említettem, a főnök tekintélye csorbíthatatlanul marad ezentúl is, mert az, a ki a segédnek a tisztességes megélhetési módot megadja, az csak főnök marad és a segéd ennek alárendeltje, mert egy érett és higgadt eszű fiatal emberről csak nem lehet föltételezni, hogy keresetadójával szemben ne tartsa az illő tisztelet határát.

A mi pedig végül az utolsó pontot illeti, erre már számokkal kell felelnem. Azt mondja ugyanis, hogy vannak üzletek, hol hétköznapokon csak 10—12 vendég fordul meg, tehát napi kereset 50—60 kr., de vegye hozzá a szombatokat és vasárnapokat, mely két napra biztosan 100 vendéget lehet számítani; ez hetenkint 160 vendég a 5 kr. = 8 frt, és ha tekintetbe vesszük, hogy ilyen alárendeltebb üzletekben most a fizetés is köztudomásúlag csekély: havonta 6 frt és ellátás, hasonlítsa tehát össze a két eredményt és bizonyára nekem

fog igazat adni. A kapkodó rendszer, az csak most uralkodik, mert míg a borralaló szokás még fennáll, addig kapkod a segéd, hogy minél több trinkgeldet kaphasson, holott az általam javasolt mód szerint, minthogy a borralaló-adás lassanként meg fog szűnni, a kapkodás is meg fog szűnni, mert mindenik segéd arra fog törekedni, hogy vendégét rendszeren kiszolgálja, nehogy magától elidegenítse. Remélem, hogy a mondottakban indítványom elleni aggályait alaposan eloszlattam.

Fodor Gusztáv eperjesi kartárs úr mint negyedik felszólaló is szíves volt e lapok 10-ik számában megjelent cikkemre reflektálni, de szavait Fogel Mátyás úrhoz intézi, a mennyiben az indítványát tartja egyedüli eszközhöz arra, hogy üzletünkön általánosan lendítsen. Fogel úrnak indítványát már 20 évvel ezelőtt követtem, minthogy mióta önállóvá lettem, mindig nagy áldozatok árán iparkodtam üzletemet a kor igényeihez képest fényesen és kényelmesen berendezni. Nem tagadhatnám, hogy a fényes berendezés ne járult volna hozzá üzletem emeléséhez, mit e lapok 10-ik számában megjelent cikkemben említettem, de nem szabad elfelejteni, miszerint nem csak intelligens lakókkal bíró városokról van szó, hol csakugyan az elegancia előmozdítja némileg az üzletet, de szó van helyzetünk általános javítására módot találni, tehát azon kartársainkról is kell gondoskodni, kiknek publikuma nem támaszt igényt a külső fényre, hol ez nem csak nem használna, de sőt tán az üzletnek hátrányára volna, és itt ismét csak azon benső meggyőződésemmek kell kifejezést adnom, hogy az általam javasolt reform hivatva volna bajainkat, nem mondom, hogy egyszerre és rögtön, de az átmeneti korszak lejártával tetemesen javítani. Fodor úr ellenvetéseit egyéb-iránt jelen cikkemben már alaposan eloszlattam.

T. Révész Lipót kisvárdai kartárs úr észrevételeire jelen hosszú cikkemben megtalálja a feleleteket, ha annyi fáradságot vesz magának egy kis figyelemmel azt átolvasni, tehát csupán néhány kiválóbb megjegyzéseire kívánok szorítkozni. Azt kérdezi, hogy abban az esetben, ha az én indítványom csakugyan elfogadtatnék, — min nem is kétkedem — ha ennek folytán a segéd arra lesz utalva, hogy minél több vendéget kiszolgáljon, honnét vesz a főnök médiumot a tanonez részére? Ez egyszerűen a főnök dolga, ki, ha tanonezot tart, annak alkalmat is kell adnia, hogy az ipart meg is tanulhassa.

A mit a borralaló ártalmas szokása ellen felhoz, egészen egy gondolatban vagyunk, mit jelen cikkemben már több helyütt ki is fejeztem, hanem azon véleményét, miszerint a kifejtendő elegancia volna az egyedüli üdvöt hozó reform, azt már nem osztom, miért nem? ezt szintén e cikkben kifejtettem, hanem az ön által proponált kiszolgálási díj felemelése az általam javasolt fizetési módszerrel karöltve volna csak képes érdekeinket általánosságban hathatósan előmozdítani.

Most, miután indítványom ellen több oldalról felhozott ellenvetéseket a mondottak által, úgy hiszem, alaposan megezőfoltam, jelen cikkemet bezárhatnám és indítványom sorsát nyugodt lélekkel az igen tisztelt érdekelt kartárs urak higgadt ítéletére bízom; de miután indítványom legelső sorban a fő- és székvárosi kartárs urak érdekeit hathatósan előmozdítani képes volna, nem hallgathatom el ama csodálkozásomat, miszerint épp a fő- és székvárosi szaktárs urak közül egy sem találta érdemesnek indítványomról nyilatkozni, pedig ott létezik leginkább a kontárkodás és iparunkat erkölcsileg és anyagilag tönkre tevő konkurrenzia, melynek okvetlenül meg kell szűnnie, ha reformom elfogadtatik, a mennyiben akkor lehetetlen volna tovább is 5—6 krért borotválni és 10 krért haját vágni, miután a segédnek kell a kiszolgálásért annyit fizetni, épp ez áll a vidéki üzletekről is.

Végül, minthogy a szóban levő ügy hírlapi polemia által nem fog eldöntetni, igen kívánatos volna, ha ezen reform, mely a fővárosi kartárs urakat érdekli, keresnének rá módot, hogy ezen kérdés a legközelebb összeülő országos tanácskozás alkalmával beható tanácskozás tárgyává tétessék, mert ez volna csak az illetékes és mérvadó forum ezen kérdés eldöntésére.

Kiváló tisztelettel

Práger Lipót.

Ó-Tátra-Füred, 1893. augusztus 10.

Szaklapunk f. évi 10-ik számában Práger Lipót kaposvári fodrász úr által közölt cikkére vonatkozólag vagyok bátor nézetemnek némi kifejezést adni.

Miután az igen tisztelt cikkíró úr becses cikkében legnagyobb részt velünk segédekkel foglalkozik, s ezzel kapcsol-

latban egy új fizetési reformot terjesztett a magyarországi szaktárs urak elé, s a mint becses cikkében említést is tett arról, hogy üzletében ezen reformot augusztus 1-től már érvénybe is léptette.

Rövid szavakban egyesítve nézetemet s azt nyíltan és őszintén esetemre a következő sorokban. Hogy ezen reform minket segédek (azt hiszem e nézetem a tisztelt kollega urak nézetével hűen egyezik) mélyen lealáz, s fájdalom, hogy a már is oly alacsony fokon álló hírnevünket még alább süllyesztí, s éppen egy kategóriába helyez az olyan suszterlegényekkel, a kik darabszámra dolgoznak s kapják a fizetésüket. Ha, Isten őrizz, ezen reform létesülne (a miben Tamás vagyok), úgy mi nem volnánk többet se fodrász-, se borbélysegédek, hanem darabszámra dolgozó közönséges munkások, a kik minden este kikapják a megszólgált napibérlüket.

Az igen tisztelt cikkíró úr említést tesz becses cikkében arról is, hogy azon esetben, ha az általa javaslatba hozott reformja létesülend, mily erkölcsi és anyagi benyomást gyakoroland ügy reánk, mint a nagy közönségre, a mennyiben egyrészt a főnök és segéd között előforduló fizetés miatti kellemetlenségnek veszi elejét, másrészt a segéd nagyobb elővigyázattal és figyelemmel lesz a vendégekkel szemben, mivel mint üzlettárs közös érdekünket képezi a vendégekkel szemben a figyelmes szereplésünk. Szerény nézetem az első pontra nézve az, hogy igenis a fizetés sokkal komplikáltabb s még nagyobbak a kellemetlenségek gyakoribb előfordulására. A mi pedig a vendégekkel bánásmódot illeti, lesznek éppen úgy lelkiismeretlen segédek, miként eddig voltak, s sajnos, vannak ma is (tisztelt kollega urak, boesánat ez igaz szóért, tisztelet a kivételnek), a mi pedig a fizetés arányosságát illeti, a gyors és lassú kezű, jó és gyengébb munkás, illetve segéd között, ezek között tud azelőtt, van ma is és lesz mindig arány, azt nagyon jól tudjuk, hogy egy jó munkás és egy gyengébb munkás között mindenütt van néhány forint különbözet, a jó és gyorskezü segéd mindenütt több fizetést kap, mint egy gyengén dolgozó segéd, s minden főnök a segédeit a szorgalma és érdeme szerint javadalmazza, továbbá, a mi az igen tisztelt cikkíró úr indítványa helyességét számokkal való bebizonyítását illeti, a cikkíró úr említést tesz arról, hogy üzletében naponta 40—50 vendég fordul meg s ezeket 3 segéd szolgálja ki, tehát ha a közép 45 számot veszi alapul, úgy egy-egy segédre 5 krajezárával naponta 75 kr. esik. Már most kérdelem az igen tisztelt cikkíró urat, hogy ezen napontai 45 vendég között hány vendég van olyan, a ki egy kiszolgálásért 10 krt fizet, tehát ha ebből a 10 krból a főnök a segédjeinek 5 krt ad, mi marad a főnöknek az üzlet, házbér, háztartás, adó stbire, továbbá hány havi abonnens van, a ki vidéken, ha minden másodnapki kiszolgálásért havonta ha 2 frtot fizet, úgy ez már a legjobb vendégek közé tartozik, nagyrésze kártyás vendég, a ki legfeljebb 12-szeri kiszolgálásért 1 frt 20 krt, de nagyobb része 1 frtot fizet, tehát feltételeken véve 1 frt 20 krt, ebből a segéd kapna 12 kiszolgálásért 60 krt, s a főnöknek, a ki az üzlet stb. költségeket fedezi, szintén 60 kr. jut. Hol van itt az arány? s vidéken hány olyan üzlet van, a hol nagyrésze a vendégeknek csak egyszer, újévkor fizet a fodrásznak, hogyan történne ez esetben a főnök és segéd között az elszámolás, úgy minden főnök egy könyvelőt alkalmazhatna, a ki a segédek fizetését elkönyvelje; továbbá előfordulna az az eset is, hogy az oly vendéget, a ki egyszeri kiszolgálásért 1 frtot vagy 80 krt fizet (boesánatot kérek e gyanúsításért a tisztelt főnök uraktól, tisztelet a kivételnek), a segédet háttérbe szorítaná, csakhogy ne kellesen a részt kiadni, tessenek elhinni, igen tisztelt uraim, ilyen eset is előfordulna, már most, ha egy szegény segéd ilyen helyzetbe jut, keresni nem engedí a gazdája, biztos fizetésre nem számíthat, mi következik ebből? nemde zivakodás — s kész a kellemetlenség.

Az igen tisztelt cikkíró úr cikke végén említést tesz arról, hogy e javaslatának keresztülvitele egyedüli mód jelenlegi sajnálatos viszonyaink megjavulására.

Bátor vagyok az igen tisztelt cikkíró úrhoz azon nyílt kérdést intézni, hogy mennyiben vagyunk mi segédek okozója az ön nézete szerinti sajnálatos viszonyoknak? ezen sajnálatos viszonyokat nem mi bennünk segédekben kell keresni, hanem igenis önmagukban; egyesült erővel, vállvetve oda kellene törekedniök, hogy a piszkos konkurrencziát előidézõ kontárok leszorítottassanak a felszínről, s mindjárt más világ lesz akkor. Hány olyan üzlet van így a fő- és szék-városban, valamint a vidéki városokban, hogy oly olesón dol-

goznak, hogy igazán botrány; csakhogy vendége legyen. Hát még hány olyan van, a ki még a közelmúltban egy utcasarkon álldogált, fején egy tiszteletreméltó egyet piros egyensapkájával „Express“ felirattal, s ma már fodrászüzlet-tulajdonos, a kik ezen iparágat bizonyos czélok felhasználására választották, nem annyira ezen iparágból megélhetésül, hanem ezzel kapcsolatban egy más üzletág jövedelmezésére használják fel iparunkat. Mindezen alapos bajokon akként lehetne segíteni, ha a főnök urak összetartván, oda törekednének, hogy egy ma már igazán nélkülözhetetlen országos kongresszust létesítsenek, a hol is ezzel egyetemben nagyon sok olyan fontos dolgot restaurálnának, hogy iparunk jelen tűzői, nemkülönben a jövő nemzedék ne legyen az éhenhalásnak kitéve az ilyen alávaló piszkos konkurrencziával szemben. Ma már egy fiatal ember szinte visszarad az önállandósításától, látva a mai időben uralkodó piszkos konkurrencziát s szomorúan gondol vissza tanonc s segéd korára, hogy a sok küzdelem és igyekeve mily hiábavalóság volt, s ha mégis önállósítja magát, úgy akarva nem akarva, kénytelen magát ez árral tovasodortatni, csakhogy meglegyen a mindennapi száraz kenyere, hogy éhen ne haljon.

Breitfeld Andor.

KÜLÖNFÉLÉK.

Üzletátvétel. Ha frank Péter fő- és székvárosi szaktársunk, váci-körút 21. sz. alatti üzletét Gerber Péter, Heich Miklós, sok éveken át volt segédje vette át.

Üzletnyitás. Eisengraber József, Nedelkovich János fő- és székvárosi szaktársunk közel 18 éven át volt segédje, Deák-Ferencz-utca 7. sz. alatt fodrászüzletet nyitott.

Halálozás. Szilvay József miskolci fiatal szaktársunk e hó elején súlyos betegség után jobblétre szenderült, az elhunytban szakmánk egy derék s törekvő fiatal tagját veszítette el. Nyugodjék békében.

Jótékony hagyomány. Mint értesültünk, Axmann J., a mult hetekben elhunyt volt fő- és székvárosi szaktársunk végrendeletileg 4000 koronát hagyott a Rókus-kórházban két ágyra alapítványul, a melyet elszegényedett s megbetegedett fodrászok s azok özvegyei vehetnek igénybe, e nemes tette fényesen igazolja nemesszívűségét, s azon jó indulatát, a melyvel szaktársai irányában mindenkoron viseltetett.

Helyeszközlő rovat.

(Ezen rovat alatt a munkát kereső főnökök és a munkát kereső segédek hirdetéseit 20 szög 50 krral s ezen felül minden további szög 4 krért közlünk, — dőlít betűkkel 8 krért. Felvilágosítást ad a kiadóhivatal naponként d. e. 10-től 12-ig. Csakis bélyeg beküldése mellett adunk írásbeli feleletet.)

Ajánlkozik.

Fiatall fodrászsegéd a fővárosban előkelőbb üzletben alkalmazást keres, a hol az asztali munkát és esetleg a női fésülést elsajátíthatja. Czím a kiadóhivatalban.

Kerestetik.

Vidéki jó forgalmú üzletbe egy ügyes segéd azonnali belépésre kerestetik. Czím a kiadóhivatalban.

Ügyes fodrászsegéd szeptember 25-ikére, esetleg október 1-ére alkalmazást nyer Lénárt Dezső üzletében Tisza-Roffon, nyolcz forint havi díj és teljes ellátásért.

Eladás.

Egy fodrász- és borbélyüzlet a főváros területén berendezéssel együtt olesón eladó. Czím a kiadóhivatalban.

Egerben egy rég fennálló fodrász- és borbélyüzlet, egész új berendezéssel, biztos éves vendégekkel, betegség miatt sürgősen és jutányosan eladó. Értekezni lehet Papp Sándor tulajdonossal, Szent-János-utca 2. sz. Egerben.

Szerkesztői üzenetek.

S. M. úrnak: Beküldött cikkét sajnálatunkra nem közölhetjük. a mennyiben nem találtuk azt, hogy ön legkevesebb is meg lett volna támadva; olvassa figyelemmel át, s meg fog győződni arról, hogy nincs abban a cikkben sem ön, sem az ön által védelembe vett úr ellen semmi sértő pont, s ha mi az ön cikkének helyt adnánk, akkor nyitnánk csak igazán tért az ön által is elítélt személyeskedésnek.

Saját készítményü **HAJ-NETZEK**

cs. és kir. kiz. szab.

LOOFAH-BAJUSZKÖTŐK

tuczatja 3 frt 60 kr., az összeg előre beküldése mellett bérmentesen.

SAJÁT KÉSZÍTMÉNYÜ ILLATSZEREK

különösen:

borotváló-szappan, legjobb a maga nemében, kilója 50 kr. Bajuszpédó üvegekben és tubában. Brillantine, kölni víz, Eau de Quinine; illatszerek minden illatban tuczatja 75 krtól fölfelé stb., valamint minden a fodrász szakba vágó czikkek és szükségletek legjobban és legolcsóbban kaphatók csak

POLLÁK MÓRICZ-nál, Bécs, VII/2, Döblergasse 4. sz.

10-10

Illustrált árjegyzékek kívánatra ingyen és portamentesen.

Goldene Medaille Berlin Silberne Medaille Wien Goldene Medaille Dresden Silberne Medaille Berlin Goldene Medaille München

HELLER JÓZSEF

aczelárús és műköszörüs

MÜNCHENBEN, RUMFORDSTRASSE 1a.

Ajánlja dús raktárát, valódi angol öblös borotváit, sebészeti eszközeit, valódi angol Skidmore-féle foghúzóit, francia és német hajvágó-ollóit, különösen valódi Hamon-Modell-hajvágó-ollóit Charles de Pierrontól Párisban. Bariquand-féle hajvágó-gépet. Egészen új találmányú Loreley hullám-vasait (szabadalmazott), Heller J.-féle cs. és k. szabadalmazott és törvényileg védtet mechanikai fejtartók. Különféle berendezési eszközöket fűrészek és borbélyok részére. Heller J.-féle mechanikai hengerkeféit, aczel- és kés-neműit, vízerőre berendezett mély- és műköszörüldejét. A legjobb ajánlatok és bizonyítványokkal kiténtetve. Képes árjegyzék ingyen és bérmentve küldetik.

Borotváló-szappant,

első rendűt, ajánl és szétküld 5 kilós postacsomagokban 2 frt 40 krért minden postaállomásra, díjmentesen és utánvétellel a

Benker József-féle

szappan-gyár

St.-Pölten, Alsó-Ausztria.

Mintát díjmentesen.

A belváros legelőnkebb helyén egy jó forgalmú

fodrászüzlet

nagy

illatszerraktárral

eladó.

Csak komoly vevők vétetnek figyelembe.

Czím a kiadóhivatásban.

Himmelsdorfer J.

borotva öblös köszörüldeje és aczelárú raktára.

Alapítva 1863.

Bécs, VI., Magdalenenstrasse 8,
a Theater a. d. Wien épületében.

Ajánlja hajnyíró ollók, valódi angol borotva és minden ezen szakba vágó czikkekből dúsán felszerelt raktárát. Köszörülésre beküldött borotvák jótállás mellett a legrövidebb idő alatt a legjobban köszörültenek.

Pontos árjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve küldök.

6-6

NÉMETH JÁNOS

BUDAPEST,

IV. kerület, sütő-utca 6. sz. (az evang. iskolaépülettel szemben).

Ajánlja dús választékát

FODRÁSZ- és BORBÉLY-CZIKKEKBEN

ugymint: borotvák, hajvágó- és szakállvágógépek, hajsütővasak, fenőkövek, érvágó és köpölyöző gépek, foghúzók, angolkulesok, tyúkszemvágókések, fenőszíjak, körömesipók és reszelők. — Köszörülések a leggyorsabban és legpontosabban eszközöltetnek.

Vidéki megrendelések a leggyorsabban és legpontosabban eszközöltetnek. 11-24

Szabadalmaztatott 1893. május hó 3-án 32,973. szám alatt.

KUBINSZKY GYÖRGY

legújabb találmánya.

Szabályozható nemzeti bajuszkötő.

Ezen kötőnek az a jó tulajdonsága van, hogy reggeli tíz percnyi használat után a legborzasabb bajusznak is a legszebb alakot adja.

Egy tuczat ára finom selyem gazedből 3 frt. Kapható a készítőnél és feltalálónál:

Budapest, I. ker., Krisztinaváros, Mészáros-utca 3.

Főraktár: Dankovszky István, József-tér 2. szám.

NON PLUS ULTRA.

A legkitünőbb szappan a fodrász urak részére a Draskóczy-féle

borotváló - szappan.

Kapható a készítő és feltalálónál

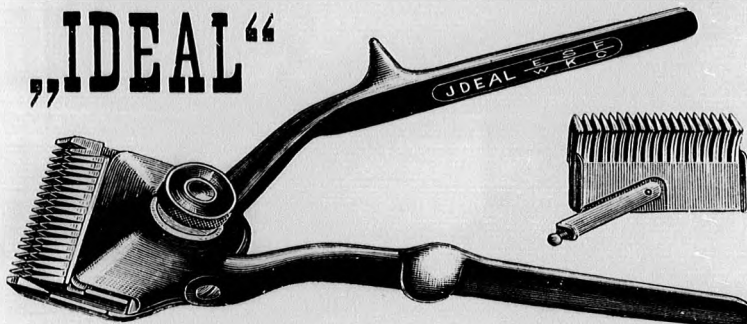
Draskóczy Sándor szappangyárosnál
Székes-Fehérvár.

10—25

Egyedüli raktár: REISZ ANTAL úrnál Budapesten, IV., kalap-útca 12.

Legújabb hajvágó-gép

„IDEAL“

Amerikai módszer (Hair Clipper)

Az „Ideal“ hajvágó-gép a legjobb anyagból készül, a legponosabb munkát eszközlés és minőségben s nyírásban minden más fajta gépet felülmul.

Hozzá tartoznak (ezélszerű újítás) a törvényesen védett, reáerősíthető készülékkel ellátott, három nyírhoszszal bíró nikkell fésűk.

Ára 6 frt 50 kr. = 13 korona.

Központi raktár:

Heller József, Rumfordstrasse 1a, München

első délnémet öblös köszörűdéje és fodrász-czikkek raktára.

➡ Képes árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve. ➡

Ezen legújabb hajvágó-gépek magyarországi főraktára (ugyanazon árban)

Breitfeld Alajos fodrásznál,

6—4

V., Dorottya-uteza 13.

Figyelmeztetés.

Sikerült jó másodminőségű borotváló-szappant kilóját 40 kr. árban elkészítenem. Legkevesebb 10 kiló rendelésnél kilója 35 kr.

BOROTVÁLÓ-SZAPPAN

egészen fehér, felülmulhatatlan minőség, kilója 50 kr. Bécs minden kerületébe 1 kilótól kezdve házba küldetik. Legkevesebb 10 kiló rendelésnél 45 kr. kilója. Postán 5 kiló utánvétellel.

FANTA VINCZE, polg. szappanos
III., Fasangasse 10. sz.

Szappanraktárak Bécsben:
II., Tandelmarkt-gasse 11; III., Löwengasse 25 és VII., Neustift-gasse 73.

FANTA VINCZE úrnak polg. szappanos, III., Fasangasse 10. sz. Egészen őszintén kötelességemnek tartom Önnek a nekem beküldött borotváló szappan-mintáért köszönetemet nyilvánítani. Ezenkívül biztosíthatom, hogy az Ön által készített borotváló-szappan a legjobb azok közt, melyek a már körülbelül 30 évig gyakorlatom alatt mint borbélynak rendelkezéseimre álltak.

11—12

Teljes tisztelettel

MISKOVIC DÖMÖTÖR,
horbély- és fodrász, IV., Heugasse 8. sz.

Több elismerő irattal betekintésre rendelkezem.

Első biztosító intézet katonai szolgálat esetére.

(Ő cs. és kir. fensége József főherczeg védnöksége alatt, mint szövetséget.)

Báró Nikolics Fedor, elnök.

Gróf Esterházy Miklós, alelnök.

Csikszentkirályi és krasznahorkai Gróf Andrassy Gyula,
Hollán Ernő, Sárvár-felsővidéki gróf Széchenyi Aladár,
választmányi tagok.

Dr. Münnich Aurél,
igazgatósági elnök.

Busini gróf Keglevich Béla,
ügyvezető igazgató.

Ezen biztosító intézetnek kizárólagos célja 0—12 illetve 13 éves figyermekeknek katonai szolgálatra leendő besoroztatásuk esetére csekély évi, negyedévi vagy havi díj fizetése ellenében egy bizonyos tőkét biztosítani; egyrészt azon anyagi terhek fedezésére, melylyel akár a három éves rendes, akár pedig az egy éves önkéntes katonai szolgálat mindig össze van kötve, másrészt azon célra, hogy a biztosítottnak módjában legyen egy hivatása szerinti életpályát alapítani.

Ehhez képest a biztosított tőke, mely esedékessé akkor válik, mikor a biztosított fia katonai szolgálattételre besoroztatik, a biztosító kívánságához képest akár egyszerre egy összegben, akár pedig egy vagy három évre elosztott havi járadékban fog kifizettetni. A szolgálat befejezése után pedig a biztosítottnak 24 éves korában ezen kikötött biztosítási összegben felül nyereségképen még egy besorozási jutalék fizetetik ki, mely a létező viszonyok szigorú mérlegelése mellett eszközölt számítások alapján magának a biztosított tőkének 60—70 százalékát fogja kitenni.

Példa.

Egy atya 2 éves fia részére besoroztatása esetében egy 1000 frtnyi tőkét kíván biztosítani. E célból kell biztosítási díj fejében fizetnie a biztosító atyának azon év október elsejéig, a melyben a fia 21-ik évét betölti, havonkint 3 frt 20 kr., — kap pedig az apa, ha fia besoroztatik, vagy azonnal és egyszerre 1000 frtot, vagy egy évig havonkint 85 frtot, vagy pedig három évig havonkint 29 frt 70 krt és ezenfelül mind három esetben azon év elvételével, melyben a fia a 24-ik évét betölti, besorozási jutalékképen 600—700 frt-ig terjedő összeget.

Ha nem soroztatik be a fia, visszakapja az apja a befizetett biztosítási díjak egész összegét.

Bővebb felvilágosítást, s a biztosítást eszközl

WEISZ PÁL,

a katonai biztosító intézet felügyelője.

Budapest, V., Sas-utca 3. szám.

NÓGRÁDI BOROTVÁLÓ-SZAPPAN!

Felülmulja az eddigi összes szappanokat. Jó tulajdonsága, hogy nem szárad, kellemes illatu, habja kemény és szép fehér. 1 kiló 50 kr., postán szállítva 5 kilós csomagban. Kellemes illatu bajuszpedrő tubuszban, 12 drb. 85 kr.

Kitünő haj- és szakállfestő folyadék

30 grammos üvegekben, 24 üveg ára 10 frt, kefével 1 frt 20 krral drágább.

ZOMÁNCZÓZOTT BÁDOG BÓL

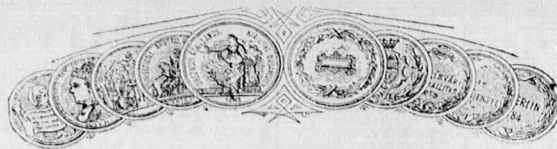
habverő- és lemosó-tálak, fehérek mint a porzellán, könnyű és törhetetlen, 1 drb habverő 70 kr., nagy lemosó 1 frt 30 kr., házhoz vivő kicsi 55 kr., kis tányérok olaj- és vizes üveg alá 12 drb. 3 frt, ezen tányérek nagyon ezélszerűek, mivel az üvegek nem vágódnak hozzá. Utánvét mellett kapható

FOGEL MÁTYÁS fodrásznál LOSONCZON.

Csomagolás nem számítatik.

Főraktár BUDAPESTEN: BREITFELD ALAJOS Dorottya-uteza 13. sz.

LE ROSIER
francia ezég
egyedüli képviselője.

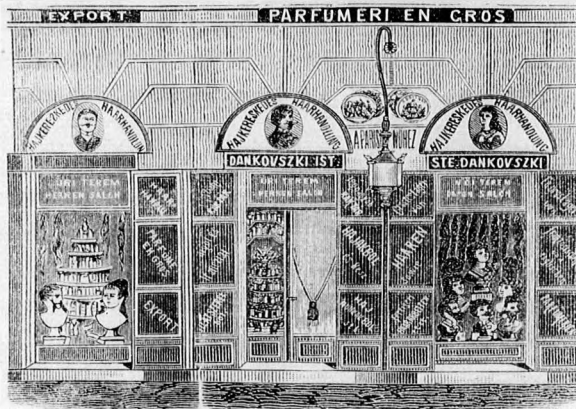
LE ROSIER
francia ezég
egyedüli képviselője.

DANKOVSKY ISTVÁN

illatszergyára s nagybani raktára

MINDEN BEL- ÉS KÜLFÖLDI PIPERE- ÉS ILLATSZEREK BEN.

Budapest, W., József-tér 2. sz.

Legjobb bevásárlási forrás következő az illatszertanban szükségelt különlegességekre, úgymint:

Eau de Quinine, Eau de Portugal, Champonig, Eau Athenienne, Eau Tonique, Eau vegetale, Vinaigre de Violette,

ROB CREENSILL-féle salycil szájvíz. fogpor és fogpép.

Viaszkhajkenőcsök. Brilliantinek. Bandolinek. Hajfestőszerek. Toilette-szappanok.
Hajolajok. Bajuszpedrők. Hajkenőcsök. Vinaigerek. Aetherikus olajok.

Nagybani hajkereskedése és gyára.

Legnagyobb raktára haj és hajféléből, úgymint: Hajfonatok, női hajválasztékok, színházi parókák haj és pamutból. Különlegességek úri és női parókák és félparókákban. — Gazdag választéka a fodrászathoz szükséges minden eszköz és ezikkeknek úgymint: Valódi angol gerebenek, úgyszintén kartácsok, hajfodorító-vasak, hajsütő és sörtetisztító-gépek, fodrászfésűk borotvák és ollók, fodrász- és hengerkefék, paróka-fejek, pipere-berendezések stb. — Francia **Bariquand**-féle kitűnő hajvágó-gépek 3m. 7^m/_m, 10^m/_m vágóhosszal két nikkel-fésűvel drbja 5 frt. Bariquand szakállvágó-gép 1^m/_m vágóhosszal 3 frt 50 kr. Ugyanaz: amerikai rendszer szerint két nikkel-fésűvel 6 frt és szakállvágógép 4 frt. Valódi amerikai Brown és Sharpe féle hajvágó-gépek nikkelezve 1^m/_m vágóhosszal 5 frt, 3^m/_m vágóhosszal 5 frt 50 kr., 6^m/_m vágóhosszal 6 frt, 10^m/_m vágóhosszal 6 frt 50 kr.

Hajlánczok és mindennemű hajfonó-munka saját gyárából. Borotváláshoz való legjobb minőségű hamburgi szappan, mely Magyarorszában eddig még nem vala bevezetve; kilója 60 kr. Kettős arcfecskendő drbja frt 1, 1.50, 1.80.

Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.